

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ В УПРАВЛІННІ ПРОЕКТАМИ"
для студентів спеціальності
8.18010013 "Управління проектами"
всіх форм навчання**

Харків. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016

Затверджено на засіданні кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки.

Протокол № 17 від 28.06.2015 р.

Самостійне електронне текстове мережне видання

Укладач О. О. Єрмоленко

Р 58   Робоча програма навчальної дисципліни "Захист прав інтелектуальної власності в управлінні проектами" для студентів спеціальності 8.18010013 "Управління проектами" всіх форм навчання : [Електронне видання] / уклад. О. О. Єрмоленко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 55 с.

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами, вміщено плани лекцій і семінарських занять, матеріали щодо закріплення знань (індивідуально-дослідне завдання, завдання для самостійної роботи, контрольні запитання), методичні рекомендації та оцінювання знань студентів.

Рекомендовано для студентів спеціальності 8.18010013 "Управління проектами" всіх форм навчання.

Вступ

Захист прав інтелектуальної власності в управлінні проектами в Україні розвивається відповідно до європейської доктрини права інтелектуальної власності з урахуванням потреби інтеграції в міжнародні організації та національних особливостей і можливостей. Тому на сьогодні це право має досить складну структуру. Воно охоплює майнові права проектних організацій та інших суб'єктів господарювання, тому за своєю сутністю є підгалуззю цивільного права, хоча включає і вертикальні відносини, переважно адміністративного (управлінського) характеру. Накопичений нормативний масив постійно перебуває в стадії його оптимізації в рамках Цивільного кодексу України. Окрім цього, існує великий масив інших нормативних актів як на рівні спеціальних законів, так і інших підзаконних актів. Ця система постійно перебуває у розвитку й удосконалюється.

Захист прав інтелектуальної власності в управлінні проектами має важливе значення для формування культури фахівця не тільки у діяльності проектних організацій, а й у будь-якій іншій сфері діяльності, а інтелектуальна власність стала своєрідним енергетичним джерелом суспільства. Тому невід'ємним елементом вищої освіти стало знання навчальної дисципліни "Захист прав інтелектуальної власності в управлінні проектами".

Усі заплановані у програмі теми, питання семінарських занять та практичних робіт вивчаються на основі чинного українського законодавства.

Навчальна дисципліна "Захист прав інтелектуальної власності в управлінні проектами" є базовою навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітнього ступеню "магістр" спеціальності 8.18010013 "Управління проектами" для всіх форм навчання.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: денної форми – 5, для заочної – 6	Галузь знань 0305 "Економіка та підприємництво"	Базова	
Модулів – 1	Спеціальність 8.18010013 "Управління проектами"	Рік підготовки	
Змістових модулів – 1		1М	1М
Загальна кількість годин для денної форми – 150 год, для заочної – 180 год		Семестр	
		9-й	9-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 6	Освітній ступінь: магістр	16 год	20 год
		Практичні, семінарські	
		24 год	16 год
		Самостійна робота	
		110 год	144 год
		у тому числі екзамен:	
	4 год	4 год	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 27 %;

для заочної форми навчання – 20 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів системи знань у сфері регулювання правовідносин, пов'язаних із захистом інтелектуальної власності при створенні та реалізації проектів, отримання необхідних навичок кваліфікації результатів творчої діяльності, захисту майнових та особистих немайнових прав авторів та власників як в Україні, так і за її межами.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

засвоєння системи авторського права та захисту інтелектуальної власності в Україні;

ознайомлення з чинним українським та міжнародним законодавством стосовно захисту авторського права та інтелектуальної власності, у галузі інформації, науково-технічної інформації та проектної документації;

вивчення системи відносин, що складаються у зв'язку зі створенням, використанням і охороною результатів творчої діяльності;

набуття навичок роботи з нормативними актами;

застосування набутих знань у вирішенні практичних питань у сфері правового регулювання та захисту авторського права й інтелектуальної власності у сфері проектної діяльності.

Об'єктом навчальної дисципліни є система економіко-правових відносин, стосовно регулювання прав інтелектуальної власності майнових та особистих немайнових прав авторів, підстави їх виникнення та здійснення.

Предметом дисципліни є система правових відносин щодо захисту прав інтелектуальної власності у ході здійснення проектної діяльності.

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів з юридичною літературою та нормативними актами.

Вивчення навчальної дисципліни "Захист прав інтелектуальної власності в управлінні проектами" студент розпочинає, прослухавши більшість навчальних дисциплін гуманітарного та професійного циклів. Теоретико-методологічною базою вивчення даної дисципліни є такі навчальні дисципліни, як: "Правознавство", "Економіка підприємства", "Право інтелектуальної власності". У свою чергу, знання з дисципліни "Захист прав інтелектуальної власності в управлінні проектами" забезпечують більш успішне засвоєння таких навчальних дисциплін, як: "Планування проектних дій", "Прийняття проектних рішень", "Виконання проектних дій", "Управління проектами в сфері регіонального розвитку", а також проходження тренінгів, комплексних консультаційних проектів, магістерських дипломних робіт.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, семінарських. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять.

Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенту необхідно

знати:

понятійний апарат права інтелектуальної власності, його систему й сутність, основні інститути та субінститути;

чинне законодавство України у галузі захисту інформації, науково-технічної інформації, проектної документації, охорони прав на об'єкти промислової власності, включаючи міжнародні угоди;

особливості об'єктів та правового положення суб'єктів, порядок їх кваліфікації;

понятійний апарат, що застосовується при правовому регулюванні винахідницької та патентної діяльності;

правові форми використання майнових прав, розпорядження ними, підстави, способи та порядок захисту від контрафактних дій;

особливості системи патентної інформації та документації;

способи і процедури правової охорони прав інтелектуальної власності;

основні правові засоби індивідуалізації учасників товарного обороту, товарів і послуг;

правові засади захисту прав учасників винахідницької та патентної діяльності;

вміти:

застосовувати чинне законодавство, аналізувати його недоліки;

визначати умови надання правової охорони;

вирішувати проблемні ситуації;

вирішувати питання стосовно оформлення патентної документації на об'єкти промислової власності;

проводити патентно-інформаційні дослідження в певній області та оформити заявку на об'єкт промислової власності;

використовувати патентну інформацію і документацію під час проведення науково-дослідницьких та інших робіт з метою створення конкурентоспроможної продукції;

практично вирішувати питання щодо класифікації об'єктів винаходів, які можуть одержати правову охорону;

надавати кваліфіковану допомогу авторам та іншим суб'єктам права інтелектуальної власності.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями, що наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Професійні компетентності, які отримують студенти після вивчення навчальної дисципліни

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
ЗПІВвУП* 1	Приймати рішення щодо визначення та захисту об'єктів інтелектуальної власності	Визначати та характеризувати основні об'єкти інтелектуальної власності в проєктних організаціях
		Застосовувати норми міжнародного права та чинного національного законодавства на практиці міждисциплінарних знань та вмінь
		Складати та укладати авторські договори
		Складати заявки на охорону винаходів, корисної моделі та промислових зразків
ЗПІВвУП 2	Здійснювати підготовку документації для отримання патентів	Визначати інформацію як таку, що належить до патентування
		Здійснювати обґрунтований та результативний патентний пошук
		Застосовувати методи винахідницької та пошукової роботи у ході створення винаходу
		Здійснювати патентні дослідження
ЗПІВвУП 3	Здійснювати захист прав інтелектуальної власності в управлінні проєктами	Застосовувати норми вітчизняного і міжнародного законодавства для захисту прав власників об'єктів інтелектуальної власності
		Визначати спосіб охорони авторських прав та спосіб охорони об'єктів промислової власності
		Визначати вид відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності
		Здійснювати експертизи зі справ, пов'язаних з охороною прав інтелектуальної власності

* Захист прав інтелектуальної власності в управлінні проєктами

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в додатку А.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Захист прав інтелектуальної власності в управлінні проектами

Тема 1. Поняття інтелектуальної власності

Інтелектуальна власність та її становлення. Перелік об'єктів права інтелектуальної власності. Основні майнові та немайнові права творців об'єктів права інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Джерела, які складають систему законодавства з питань інтелектуальної власності. Міжнародні договори та угоди, що стосуються сфери інтелектуальної власності, як частина національного законодавства України. Державна служба інтелектуальної власності – її структура та функції. Український інститут промислової власності, Українське агентство з авторських і суміжних прав, Интелзахист, Інститут інтелектуальної власності і права як складові Державної служби інтелектуальної власності. Основні функціональні обов'язки державних інспекторів з питань інтелектуальної власності.

Тема 2. Авторське право та суміжні права

Джерела авторського права. Об'єкти та суб'єкти авторського права. Зміст та умови дії авторського права. Твори, що не є об'єктами авторського права. Виникнення та здійснення авторського права. Умови виникнення авторського права на твір. Співавторство. Майнові та немайнові авторські права. Виключне право. Реєстрація авторських прав на твір. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав. Специфіка суміжних прав. Строк дії суміжних прав. Підстава та порядок обмеження власників суміжних прав. Авторський договір: умови виникнення та оформлення. Припинення авторського договору. Державна реєстрація авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір.

Тема 3. Промислова власність

Поняття винаходу та вимоги до нього. Об'єкти винаходу, види об'єкта винаходу (пристрій, речовина, штами мікроорганізмів, культури кліток чи тварин, способи застосування раніше відомих продуктів чи способів

за новим призначенням). Об'єкти, що не можуть бути винаходом. Поняття корисної моделі та вимоги до неї. Відмінність між винаходом і корисною моделлю. Визнання корисної моделі промислово придатною. Поняття промислового зразка. Відмінність промислового зразка від корисної моделі. Властивості та вимоги до промислового зразка. Визнання промислового зразка таким, що має промислове застосування. Новизна. Промислова придатність. Об'єкти, що не можуть одержати правову охорону як промислові зразки. Поняття наукового відкриття. Відмінність наукового відкриття від винаходу та інших об'єктів інтелектуальної власності. Критерії охороноздатності наукового відкриття. Права автора щодо наукового відкриття. Право на раціоналізаторську пропозицію. Ознаки раціоналізаторської пропозиції. Складання, подання та розгляд заяви на раціоналізаторську пропозицію. Права автора раціоналізаторської пропозиції та їх захист. Поняття інтегральної мікросхеми, компонування (топографія) інтегральної мікросхеми. Суб'єкти права інтелектуальної власності на компонування ІМС. Майнові та особисті немайнові права інтелектуальної власності на компонування ІМС. Використання компонування ІМС. Ознаки топографії мікросхеми. Умови охороноздатності топографії ІМС.

Тема 4. Правове регулювання засобів індивідуалізації товарів і послуг

Комерційне (фірмове) найменування як один із засобів ідентифікації суб'єктів господарювання. Вимоги до комерційного найменування. Власники прав на комерційні найменування. Захист прав на комерційні найменування. Види товарних знаків. Функції товарного знака. Правова охорона знака в Україні. Суб'єкти права на знаки для товарів і послуг. Експертиза заявки на знак. Права і обов'язки, що випливають із свідцтва на знак. Захист прав на знаки для товарів і послуг. Використання знака. Право на фірмове (комерційне) найменування. Право на найменування місця походження товару.

Тема 5. Патент як засіб захисту прав інтелектуальної власності

Охоронні документи в патентному праві. Поняття патенту та його види. Реквізити патенту. Строки дії патенту. Відміна патенту. Визнання патенту недійсним. Припинення дії патенту. Свідцтво на знаки для товарів та послуг. Посвідчення на раціоналізаторську пропозицію. Патентні системи.

Заявочна система та її характерні ознаки. Перевірочна система та її сутність. Дослідницька система та її етапи. Змішані системи патентування. Національний патент. Євразійський патент. Євropатент. Південно-американський патент. Патентні союзи. Міжнародні угоди в області патентного права. Порушення прав володарів патенту.

Тема 6. Патентна інформація і патентні дослідження

Властивості та характеристика об'єктів: патентна інформація, патентна документація, патентні дослідження. Міжнародна патентна класифікація. Міжнародна класифікація об'єктів промислової власності. Пошук інформації в галузі промислової власності. Патентні дослідження та порядок їх проведення. Патентний формуляр. Патентно-інформаційні технології.

Тема 7. Міжнародне регулювання права інтелектуальної власності

Паризька конвенція по охороні промислової власності. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ). Міжнародна охорона промислової власності. Договір про патентну кооперацію (РСТ). Міжнародна охорона літературної і художньої власності (авторське право). Євразійська патентна конвенція (ЄАПК).

Тема 8. Захист права інтелектуальної власності

Поняття охорони і захисту прав та їх співвідношення. Контроль за дотриманням суб'єктами господарювання вимог законодавства з питань інтелектуальної власності. Регулювання сфери охорони інтелектуальної власності. Експертиза об'єктів інтелектуальної власності.

Тема 9. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності

Адміністративна відповідальність за правопорушення прав інтелектуальної власності. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності. Проведення експертиз зі справ, пов'язаних з охороною прав інтелектуальної власності. Виконання рішень у справах про порушення прав інтелектуальної власності.

4. Структура навчальної дисципліни

Із самого початку вивчення навчальної дисципліни кожен студент має бути ознайомлений як з робочою програмою навчальної дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її навчальних модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання сформованих професійних компетентностей.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних модулів. Навчальний модуль – це окремий, відносно самостійний блок дисципліни, який логічно об'єднує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. Тематичний план дисципліни складається з двох змістових модулів (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	Усього	У тому числі			Усього	У тому числі		
		Лекційні	Практичні (семінарські)	Самостійна робота		Лекційні	Практичні	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Захист прав інтелектуальної власності в управлінні проектами								
Тема 1. Поняття інтелектуальної власності	13	2	2	9	16	2	2	12
Тема 2. Авторське право та суміжні права	14	2	4	8	17	2	2	13
Тема 3. Промислова власність	15	2	4	9	19	4	2	13
Тема 4. Правове регулювання засобів індивідуалізації товарів і послуг	13	2	2	9	17	2	2	13
Тема 5. Патент як засіб захисту прав інтелектуальної власності	15	2	4	9	16	2	2	12

1	2	3	4	5	6	7	8	9
<i>Тема 6. Патентна інформація і патентні дослідження</i>	12	1	2	9	17	2	2	13
<i>Тема 7. Міжнародне регулювання права інтелектуальної власності</i>	12	1	2	9	16	2	2	12
<i>Тема 8. Захист права інтелектуальної власності</i>	13	2	2	9	16	2	1	13
<i>Тема 9. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності</i>	13	2	2	9	16	2	1	13
<i>Підготовка до екзамену</i>	24	–	–	24	24	–	–	24
<i>Передекзаменаційні консультації</i>	2	–	–	2	2	–	–	2
<i>Екзамен</i>	4	–	–	4	4	–	–	4
Усього годин за модулем	150	16	24	110	180	20	16	144

5. Теми та плани практичних (семінарських) занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, спрямована на закріплення студентом теоретичних знань, отриманих як на лекційних заняттях, так і в процесі самостійного вивчення матеріалу. У процесі проведення семінарського заняття організовується дискусія навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів, а також проблемні питання, відповідь на які має бути знайдена у ході обговорення. З метою контролю рівня підготовки студентів викладач може проводити письмові контрольні роботи в ході проведення семінару у вигляді розв'язання ситуаційних або тестових завдань.

5.1. План проведення практичних (семінарських) занять

План проведення практичних (семінарських) занять наведено в табл. 5.1.

План проведення практичних (семінарських) занять

Назва теми	Перелік практичної роботи (опрацьованих питань)	Кількість годин	Література
Змістовий модуль 1. Захист прав інтелектуальної власності в управлінні проектами			
1	2	3	4
Тема 1. Поняття інтелектуальної власності	<p style="text-align: center;"><i>Тема семінарського заняття: "Особливості виникнення права інтелектуальної власності та його правове регулювання":</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення права інтелектуальної власності. 2. Теорії права інтелектуальної власності. 3. Розвиток права інтелектуальної власності. 4. Види права інтелектуальної власності. 5. Поняття законодавства про інтелектуальну власність, його система та спрямованість. 6. Правове значення міжнародно-правових актів про інтелектуальну власність. 7. Конвенції та їх види. 8. Чинне законодавство України про інтелектуальну власність. 9. Сутність об'єктів права інтелектуальної власності. 10. Порядок кваліфікації відкриттів. 11. Винагорода авторам відкриттів та її виплата. 12. Володільці прав інтелектуальної власності. 13. Правове положення патентознавців 	2	<p>Основна: [1 – 3].</p> <p>Додаткова: [8; 11 – 13; 15; 16; 20; 21; 24 – 26; 29; 32; 34; 36].</p> <p>Інформаційні ресурси: [37 – 50]</p>
Тема 2. Авторське право та суміжні права	<p style="text-align: center;"><i>Тема семінарського заняття: "Правова природа авторського та суміжних прав":</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття авторського права та сфера його дії. 2. Законодавство про авторське право. 3. Виникнення та здійснення авторського права. 4. Об'єкти, що охороняються авторським правом. 5. Особисті майнові та немайнові права автора. 6. Поняття та сутність суміжних прав. 7. Види суміжних прав. 8. Охорона суміжних прав та критерії її надання. 9. Правила торгівлі екземплярами аудіовізуальних товарів 	4	<p>Основна: [1 – 3].</p> <p>Додаткова: [4; 8; 10; 12; 13; 15 – 17; 29; 30; 32].</p> <p>Інформаційні ресурси: [37 – 50]</p>

1	2	3	4
Тема 3. Промислова власність	<p><i>Тема семінарського заняття: "Об'єкти промислової власності як рушійна сила інноваційного процесу":</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, предмет та принципи права промислової власності. 2. Система джерел права промислової власності. 3. Охорона прав інтелектуальної власності на результати технологічних інновацій. 4. Права авторів винаходів, корисних моделей, промислових зразків. 5. Охорона прав інтелектуальної власності на нетрадиційні об'єкти промислової власності. 6. Суб'єкти права інтелектуальної власності на компонування ІМС 	4	<p>Основна: [1 – 3]. Додаткова: [10; 12; 14; 15; 19; 21; 24 – 28; 31; 32; 34; 36]. Інформаційні ресурси: [37 – 50]</p>
Тема 4. Правове регулювання засобів індивідуалізації товарів і послуг	<p><i>Тема семінарського заняття: "Характеристика правових засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг":</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Комерційне (фірмове) найменування як один із засобів ідентифікації суб'єктів господарювання. 2. Вимоги до комерційного найменування. 3. Функції товарного знака. 4. Захист прав на знаки для товарів і послуг. 5. Право на фірмове (комерційне) найменування. 6. Право на найменування місця походження товару 	2	<p>Основна: [1 – 3]. Додаткова: [4; 12; 14; 15; 25; 32; 34; 36] Інформаційні ресурси: [37 – 50]</p>
Тема 5. Патент як засіб захисту прав інтелектуальної власності	<p><i>Тема семінарського заняття: "Патентне право":</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охоронні документи в патентному праві. 2. Реквізити патенту. Строки дії патенту. Відміна патенту. 3. Свідоцтво на знаки для товарів та послуг. Посвідчення на раціоналізаторську пропозицію. 4. Патентні системи. 5. Національний патент. Євразійський патент. Європатент. Південно-американський патент. 6. Патентні союзи. 7. Міжнародні угоди в області патентного права. Порушення прав володарів патенту 	4	<p>Основна: [1 – 3]. Додаткова: [4 – 7; 12; 14; 15; 19; 21; 24; 26; 31; 32; 36]. Інформаційні ресурси: [37 – 50]</p>

Закінчення табл. 5.1

1	2	3	4
Тема 6. Патентна інформація і патентні дослідження	<i>Тема семінарського заняття: "Патентна інформація і документація":</i> 1. Властивості та характеристика об'єктів: патентна інформація, патентна документація, патентні дослідження. 2. Міжнародна патентна класифікація. Міжнародна класифікація об'єктів промислової власності. 3. Пошук інформації в галузі промислової власності. 4. Патентні дослідження та порядок їх проведення. Патентний формуляр. 5. Патентно-інформаційні технології	2	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [9; 22; 23]. Інформаційні ресурси: [37 – 50]
Тема 7. Міжнародне регулювання права інтелектуальної власності	<i>Тема семінарського заняття: "Міжнародні аспекти регулювання права інтелектуальної власності":</i> 1. Паризька конвенція по охороні промислової власності. 2. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ). 3. Міжнародна охорона промислової власності. 4. Договір про патентну кооперацію (РСТ). 5. Міжнародна охорона літературної і художньої власності (авторське право). 6. Євразійська патентна конвенція (ЄАПК)	2	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [4; 8; 10; 14; 15; 29 – 32; 36]. Інформаційні ресурси: [37 – 50]
Тема 8. Захист права інтелектуальної власності	<i>Тема семінарського заняття: "Система захисту прав інтелектуальної власності":</i> 1. Поняття охорони і захисту прав та їх співвідношення. 2. Засоби цивільно-правового захисту авторських і суміжних прав. 3. Контроль за дотриманням суб'єктами господарювання вимог законодавства з питань інтелектуальної власності. 4. Регулювання сфери охорони інтелектуальної власності. 5. Експертиза об'єктів інтелектуальної власності	2	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [4; 6; 8; 10 – 16; 19; 24 – 27; 29 – 32; 34 – 36]. Інформаційні ресурси: [37 – 50]
Тема 9. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності	<i>Тема семінарського заняття: "Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності":</i> 1. Адміністративна відповідальність за правопорушення прав інтелектуальної власності. 2. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності. 3. Проведення експертиз зі справ, пов'язаних з охороною прав інтелектуальної власності. 4. Виконання рішень у справах про порушення прав інтелектуальної власності	2	Основна: [1–3]. Додаткова: [4; 6; 8; 10 – 16; 19; 24 – 27; 29 – 36]. Інформаційні ресурси: [37 – 50]
Разом годин		24	

5.2. Приклади типових практичних завдань за темами

Актуальність та необхідність розв'язання ситуаційних завдань полягає в наданні студенту практичних навичок застосування знань, набутих під час вивчення лекційного матеріалу, проведення практичних занять та виконання самостійної роботи. Ситуаційні завдання максимально наближені до ситуацій, що можуть відбутися на практиці та дозволяють студентам не лише навчитися практичному застосуванню набутих знань, а й виявити прогалини в вивченні матеріалу.

Ситуаційне завдання до теми 1 "Поняття інтелектуальної власності".

При заснуванні товариства з обмеженою відповідальністю "Забава" Шевченко В. В. в якості статутного внеску вніс свої права інтелектуальної власності – рукопис книг "Типові форми договорів у підприємницькій діяльності", свої знання та професійні якості щодо організації та легалізації господарських товариств, оцінивши їх у 25 відсотків статутного доходу. Інші 75 відсотків були внесені іншими засновниками ТОВ "Забава". При цьому це було закріплено установчим договором та статутом. Товариство у встановленому порядку було зареєстровано і здійснювало свою статутну діяльність протягом трьох років, після чого припинило діяльність. За той час згадана вище книга хоча і була видана, але внаслідок її низького змістового рівня та суттєвих помилок не реалізувалась. Співзасновники вимагали повернення їхніх внесків відповідно до внесених грошових та майнових внесків, їх розміру та форм. Шевченко В. В. також претендував на частину майнових і стверджував, що на основі його інтелектуального потенціалу ТОВ успішно здійснювало свою діяльність, не мало боргів, співзасновникам вчасно виплачувались дивіденди. Але загальні збори відмовили в його вимозі і він передав спір на розгляд суду.

Яке рішення повинен винести суд? Які особливості інтелектуальних прав? Поясніть на цьому прикладі природу права інтелектуальної власності та їх види. Чи можна в якості статутних внесків вносити права інтелектуальної власності?

Ситуаційне завдання до теми 2 "Авторське право та суміжні права".

Художник Бондарьов вів переговори з підприємством, що виготовляло вироби національного прикладного мистецтва й сувеніри, про

використання декількох сюжетів по його ескізах, які він передав підприємству. У журнал Бондарьов передав статтю про народних художників, а у видавництво – рукопис книги на ту ж тему. Крім того, художник брав участь у зйомках науково-популярного фільму як консультант. Після смерті Бондарьова спадкоємці зажадали від відповідних організацій оформити відносини, учасником яких він був, договорами із вказівкою його імені на всіх роботах.

Які твори є об'єктами авторського права? Хто є суб'єктом авторського права? У якому порядку використаються твори, що охороняються авторським правом? Які права належать спадкоємцям автора?

Ситуаційне завдання до теми 3 "Промислова власність".

Редькін, працюючи начальником виробничо-технічного відділу механічного заводу, подав пропозицію по прискоренню розвантаження внутрішньозаводського транспорту. Наказом директора заводу воно було визнане раціоналізаторським і прийняте до використання. Редькін одержав свідоцтво на свою пропозицію, однак належної винагороди йому не виплатили. У зв'язку із цим Редькін звернувся до суду з позовом про стягнення винагороди в сумі 1 000 грн. Представник заводу позов не визнав і пояснив, що місяць тому адміністрація підприємства разом з комітетом профспілки кваліфікувала пропозицію Редькіна як організаційну. Оскільки виникло питання про кваліфікацію пропозиції, то суд виніс рішення про припинення виробництва в справі за непідвідомчістю. Редькін просив скасувати рішення суду й розглянути справу по суті, посилаючись на те, що його пропозиція використана, визнана раціоналізаторською у встановленому порядку й тому адміністрація заводу зобов'язана виплатити йому авторську винагороду.

Які пропозиції визнаються раціоналізаторськими? У якому порядку вони оформляються? У якому порядку розглядається скарга автора на скасування рішення про визнання пропозиції раціоналізаторською? Чи обґрунтоване рішення суду?

Ситуаційне завдання до теми 4 "Правове регулювання засобів індивідуалізації товарів і послуг".

Пилипенко отримав свідоцтво на торговельну марку "Морозко" для класу товарів морозиво. Оскільки він не зареєстрований як суб'єкт підприємницької діяльності, то вирішив реалізувати своє право на торговельну марку шляхом видачі ліцензії зацікавленій особі. ТОВ "Оксамит",

яке займалося виробництвом і реалізацією морозива, вирішило не гаяти час на реєстрацію своєї торговельної марки й уклало ліцензійний договір з Пилипенко.

Через деякий час з'ясувалося, що позначення "Морозко" стосовно морозива використовує також АТ "Основа". Ліцензіат ТОВ "Оксамит" звернулося з вимогою до АТ "Основа" про припинення порушення своїх прав. АТ "Основа" повідомило, що воно використовує і в подальшому буде продовжувати використовувати дане позначення, аргументувавши свою позицію таким чином:

а) даний ліцензійний договір не є чинним для третіх осіб, оскільки він не зареєстрований в Державному департаменті інтелектуальної власності, у зв'язку з чим ніхто не знає про його існування;

б) так як у договорі не зазначений вид ліцензії, то вона вважається невиключною, тому у випадку використання позначення іншими особами права невиключного ліцензіата не порушуються;

в) ліцензійний договір не є укладеним, оскільки відсутня умова про те, що якість товарів, виготовлених за ліцензійним договором, не буде нижчою за якість товарів власника свідоцтва і, що останній здійснюватиме контроль за виконанням цієї умови;

г) власник свідоцтва – фізична особа, яка не є суб'єктом підприємницької діяльності, не має права укладати ліцензійний договір на торговельну марку, оскільки сама не виготовляла товари, для яких зареєстрована марка, а тому не може бути реалізована умова про те, що якість товарів, виготовлених за ліцензійним договором не буде нижчою якості товарів власника свідоцтва і що останній здійснюватиме контроль за виконанням цієї умови. Тому навіть якщо така умова і буде зазначена в договорі, він однак є недійсним;

д) у АТ "Основа" виникло право попереднього користувача на торговельну марку "Морозко", оскільки воно ще до отримання свідоцтва Пилипенком здійснило підготовку до використання цього позначення і до моменту укладення ліцензійного договору фактично його уже використовувало.

Як повинна бути вирішена справа?

Ситуаційне завдання до теми 5 "Патент як засіб захисту прав інтелектуальної власності".

Група авторів одержала авторське посвідчення на спосіб обробки деревини хвойних порід, розроблений ними в порядку виконання

службового завдання. Пізніше вони переконалися, що даним способом можна успішно обробляти й деревину листяних порід. Автори звернулися в патентний відділ за консультацією, чи можуть вони подати заявку на одержання другого авторського посвідчення, але вже на застосування відомого (ними розробленого) способу для обробки деревини листяних порід?

Яке роз'яснення повинне бути надане по даному питанню?

Ситуаційне завдання до теми 7 "Міжнародне регулювання права інтелектуальної власності".

Текстильний інститут, власник патенту на "Способи отримання фасонного ткання з ворсовим ефектом", виявивши, що запатентована ним розробка використовується іншими підприємствами без його згоди, звернувся до них із вимогою про припинення подальшого використання розробки і відшкодування заподіяних йому збитків. Деякі із користувачів визнали правомірність вимог інституту і виявили готовність укласти із ним ліцензійне погодження.

Однак два підприємства – Івановський текстильний комбінат і Львівська трикотажна фабрика – відхилили вимоги інституту, посилаючись на те, що розробка використовується ними правомірно. При цьому Івановським комбінатом було вказано, що відповідна технологія придбана ним у іноземної фірми, яка створила її раніше і незалежно від інституту. Львівська фабрика стверджувала, що почала використовувати даний спосіб ткання ще тоді, коли він охоронявся авторським свідоцтвом СРСР, яке згодом було обміняне на патент України.

Незадоволений отриманими відповідями інститут звернувся до господарського суду з позовом про захист своїх патентних прав.

Яке рішення повинен прийняти господарський суд? Чи зміниться рішення якщо:

1) Івановський комбінат доведе, що відповідна розробка була виконана інститутом згідно з його замовленням;

2) буде встановлено, що Львівська трикотажна фабрика почала використовувати розробку після подання інститутом заявки на отримання патенту, але до його видачі?

Ситуаційне завдання до теми 8 "Захист права інтелектуальної власності".

Краснова Ю. Ю. звернулася до видавництва "Юридична практика" з позовом, в якому просила стягнути з нього авторську винагороду

та відшкодувати заподіяну моральну шкоду. У позові Краснова вказала, що у виданому CD-ROM серед дипломних, курсових робіт і рефератів без її відома була вміщена написана нею дипломна робота. Як доказ вона представила дискету із записом своєї роботи. Як потім було встановлено, запис роботи на дискету був зроблений за рік до випуску в продаж згаданого диску. Витік інформації з її домашнього персонального комп'ютера виключався. Копію дискети із записом дипломної роботи на вимогу вищого навчального закладу, в якому вона навчалась, позивачка додала до матеріалів самої дипломної роботи. Як слід вирішити справу? Які факти мають значення для її вирішення?

Ситуаційне завдання до теми 9 "Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності".

У березні 2006 р. співробітниками юридичного відділу страхової компанії "Ризик" розроблено ініціативний проект Закону України "Про страхову справу" і розповсюджений для обговорення серед страхових компаній м. Харкова, а один примірник направлено у Верховну Раду України. Через деякий час з'ясувалось, що окремі його ідеї були використані в роботі та локальних нормативних актах страхової компанії "Поліс", зокрема в її "Правилах добровільного страхування кредитів". Вважаючи порушеним належне СК "Ризик" авторське право, в арбітражний суд Харківської області було подано позов про відшкодування заподіяних збитків, у тому числі втраченої вигоди, а також вилучення та спрямування на її користь незаконно отриманих у результаті порушення прибутків. Проаналізуйте вказану ситуацію і підготуйте письмові відповіді на запитання:

Що є об'єктом авторського права та які об'єкти цим правом не охороняються?

Чи вправі арбітражний суд розглядати вказаний позов? Чи підлягають задоволенню вимоги позивача?

Яке рішення повинен прийняти арбітражний суд?

6. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 73 % (110 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (150 годин). У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки. СРС включає: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни; підготовку до практичних, семінарських, лабораторних занять; підготовку до виступу на семінарських заняттях; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; виконання індивідуальних завдань (вирішення розрахункових індивідуальних та комплексних завдань) за вивченою темою; написання есе за заданою проблематикою; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; аналітичний розгляд наукової публікації; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; підготовку до модульного контролю (колоквіуму); систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрового екзамену.

Метою підготовки самостійної роботи з дисципліни "Захист прав інтелектуальної власності в управлінні проектами" є придбання студентами навичок самостійного виконання аналізу з питань захисту авторського права та прав інтелектуальної власності проектних організацій, збору необхідної для цього інформації, її належного оброблення, оформлення результатів дослідження, проведення патентного дослідження. Питання для самостійного опрацювання надані в табл. 6.1.

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Захист прав інтелектуальної власності в управлінні проектами				
Тема 1. Поняття інтелектуальної власності	1. Ознайомитися із основними нормативними документами, що регулюють інтелектуальну власність в Україні. 2. Ознайомитися із основними видами міжнародно-правових актів про інтелектуальну власність. Конвенції та їх види. Законодавство зарубіжних країн про інтелектуальну власність та його особливості. 3. Ознайомитися з еволюцією інтелектуальної власності в Україні та у світі в цілому. Стан охорони об'єктів інтелектуальної власності за радянських часів і пострадянський період	9	Експрес-опитування	Основна: [1–3]. Додаткова: [10; 15; 19; 21; 22; 27; 30; 31]. Інформаційні ресурси: [37–50]
Тема 2. Авторське право та суміжні права	1. Вивчення нових технологій в авторському праві та суміжних правах (комп'ютерні програми, репрографія, нова техніка зв'язку, цифрові системи розповсюдження) та правового забезпечення їх охорони. 2. Ознайомлення з діяльністю організацій, що управляють майновими правами на колективній основі	8	Презентація матеріалів	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [4; 8; 10; 12; 13; 15 – 17; 29; 30; 32]. Інформаційні ресурси: [37 – 50]
Тема 3. Промислова власність	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття. <i>Есе</i> на тему: "Сутність радикальної реформи законодавства про промислову власність"	9	Перевірка есе	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [10; 19; 21; 34]. Інформаційні ресурси: [37 – 50]

Продовження табл. 6.1

1	2	3	4	5
Тема 4. Правове регулювання засобів індивідуалізації товарів і послуг	1. Розглянути засоби захисту права на географічне зазначення. 2. Ознайомитися з судовою практикою про захист прав на торговельну марку. Підготовка до контрольної роботи	9	Презентація досліджень у вигляді коротких доповідей. Контрольна робота за темами 1 – 4	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [12; 14; 15; 32; 36]. Інформаційні ресурси: [37 – 50]
Тема 5. Патент як засіб захисту прав інтелектуальної власності	1. Знайти різницю між поняттями "формальна експертиза", "відстрочена експертиза" та "експертиза по суті". 2. Дослідити порядок маркування запатентованих товарів	9	Експрес-опитування	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [4 – 7; 19; 21]. Інформаційні ресурси: [37 – 50]
Тема 6. Патентна інформація і патентні дослідження	1. Ознайомлення з патентною документацією та її особливостями. 2. Патентно-інформаційний пошук у ході проведення експертизи заяв на об'єкти права промислової власності	9	Перевірка результатів роботи у малих групах	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [9; 22; 23]. Інформаційні ресурси: [37 – 50]
Тема 7. Міжнародне регулювання права інтелектуальної власності	1. Ознайомитися з Локарнською угодою про заснування Міжнародної класифікації промислових зразків. 2. Ознайомлення з Всесвітньою конвенцією про авторське право	9	Презентація матеріалів	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [4; 8; 10; 14; 15; 31; 32; 36]. Інформаційні ресурси: [37 – 50]
Тема 8. Захист права інтелектуальної власності	1. Ознайомлення з порядком розгляду органами Антимонопольного комітету України справ про захист від недобросовісної конкуренції. 2. Розглянути основні форми і засоби захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності	9	Експрес-опитування	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [4; 6; 8; 10 – 12; 14; 15; 19; 31; 32; 34; 36]. Інформаційні ресурси: [37 – 50]

1	2	3	4	5
Тема 9. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності	1. Розглянути адміністративну відповідальність за правопорушення прав інтелектуальної власності. 2. Ознайомлення з порядком виконання рішень у справах про порушення прав інтелектуальної власності. Підготовка до контрольної роботи за темами 5 – 9	9	Презентація результатів. Написання контрольної роботи за темами 5 – 9	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [4; 6; 8; 10 – 16; 19; 24 – 27; 29 – 32; 34–36]. Інформаційні ресурси: [37 – 50]
<i>Підготовка до екзамену</i>		24		Основна: [1 – 3]. Додаткова: [4; 6; 8; 10 – 16; 19; 24 – 27; 29 – 36]. Інформаційні ресурси: [37 – 50]
<i>Передекзаменаційні консультації</i>		2		
<i>Екзамен</i>		4		
<i>Усього за модулем</i>		110		

6.1. Контрольні запитання для самодіагностики

Змістовий модуль 1. Захист прав інтелектуальної власності в управлінні проектами

Тема 1. Поняття інтелектуальної власності

1. Інтелектуальна власність та її становлення.
2. Теорії права інтелектуальної власності.
3. Поняття права інтелектуальної власності.
4. Сутність права інтелектуальної власності.
5. Зміст права інтелектуальної власності.
6. Співвідношення власності та інтелектуальної власності.
7. Джерела правового регулювання права інтелектуальної власності та їх види.
8. Законодавство про інтелектуальну власність.

9. Види міжнародно-правових актів про інтелектуальну власність.
10. Конституція України, Цивільний кодекс України – основні джерела регулювання інтелектуальної власності.
11. Чинне законодавство України про інтелектуальну власність.
12. Поняття та ознаки об'єктів права інтелектуальної власності.
13. Ознаки охороноспроможності об'єктів права інтелектуальної власності.
14. правонаступники прав інтелектуальної власності. Спадкоємство інтелектуальних прав.
15. Власники прав інтелектуальної власності та їх правове положення, наслідки контрафактних дій.
16. Держава як власник прав інтелектуальної власності. Підстави набуття державою прав інтелектуальної власності.

Тема 2. Авторське право та суміжні права

1. Поняття авторського права та сфера його дії.
2. Об'єкти, що охороняються авторським правом.
3. Виникнення та здійснення авторського права.
4. Авторське право та право власності на носія авторських прав.
5. Особисті немайнові права автора.
6. Майнові права автора. Майнові права власника.
7. Вільне використання твору.
8. Авторське право на аудіовізуальний твір.
9. Строки охорони авторських прав.
10. Перехід авторських прав. Передача (уступка) авторського права.
11. Поняття, зміст та порядок укладання авторських договорів.
12. Поняття та сутність суміжних прав. Види суміжних прав.
13. Охорона суміжних прав. Місце суміжних прав у системі права інтелектуальної власності.
14. Права виконавців та їх зміст.
15. Права виробників фонограм та їх зміст.
16. Права організацій мовлення.
17. Поняття охорони і захисту прав та їх співвідношення.
18. Засоби охорони авторських і суміжних прав. Способи захисту авторських і суміжних прав.
19. Колективне управління авторськими та суміжними правами.
20. Поняття та визначення контрафактних порушень авторських і суміжних прав.

21. Автор як первинний суб'єкт права інтелектуальної власності та його визначення.

22. Співавторство та його види. Визначення авторства. Регулювання відносин між співавторами.

Тема 3. Промислова власність

1. Винаходи та корисні моделі як об'єкти права інтелектуальної власності.

2. Об'єкти відкриття. Права авторів відкриттів.

3. Нетрадиційні об'єкти промислової власності.

4. Правове положення Державного агентства з авторських та суміжних прав, Комітету по захисту прав інтелектуальної власності (Патентного відомства).

5. Правове положення патентознавців. Вимоги щодо патентних повірених. Атестація патентних повірених. Повноваження повірених у справах інтелектуальної власності.

6. Поняття патентного права. Відмінність винахідницького права від патентного права.

7. Охоронні документи в патентному праві.

8. Поняття, ознаки і об'єкти винаходу. Види винаходів та їх правове значення.

9. Права і обов'язки винахідників службових винаходів.

10. Об'єкти, що визнаються винаходами.

11. Поняття та ознаки корисної моделі.

12. Визнання патенту недійсним. Припинення дії патенту. Примусове відчуження патентних прав.

13. Система нормативних актів, що регулює відносини у сфері промислової власності.

14. Поняття комерційної таємниці та її захист.

15. Право на раціоналізаторську пропозицію.

16. Ознаки раціоналізаторської пропозиції.

17. Складання, подання та розгляд заяви на раціоналізаторську пропозицію.

Тема 4. Правове регулювання засобів індивідуалізації товарів і послуг

1. Комерційне (фірмове) найменування як один із засобів ідентифікації суб'єктів господарювання.

2. Поняття товарного знака.
3. Поняття "кваліфіковане зазначення походження товару".
4. Поняття доменного імені. Основні риси доменного ім'я.
5. Поняття недобросовісної конкуренції.
6. Види товарних знаків. Функції товарного знака.
7. Експертиза заявки на знак.
8. Права і обов'язки, що впливають із свідоцтва на знак.
9. Захист прав на знаки для товарів і послуг.
10. Правова охорона знака в Україні.

Тема 5. Патент як засіб захисту прав інтелектуальної власності

1. Національний патент. Євразійський патент. Європатент. Південно-американський патент.
2. Патентні союзи.
3. Договір про патентну кооперацію (РСТ).
4. Поняття патенту та його види. Реквізити патенту. Строки дії патенту. Відміна патенту. Визнання патенту недійсним. Припинення дії патенту.
5. Патентні системи: заявочна, перевірозна, дослідницька, змішані.
6. Заявка на видачу охоронного документа та вимоги щодо неї.
7. Формальна експертиза та її наслідки. Способи усунення недоліків заявок.
8. Експертиза по суті. Порядок, підстави проведення експертизи по суті. Права заявника під час проведення експертиз.
9. Порядок отримання патенту на винахід та корисну модель.
10. Заявка на отримання патенту та її зміст. Реквізити заявки.
11. Публікації при патентуванні. Реєстрація патенту.
12. Права, що виникають з патенту.

Тема 6. Патентна інформація і патентні дослідження

1. Властивості та характеристика об'єктів: патентна інформація, патентна документація, патентні дослідження.
2. Міжнародна патентна класифікація.
3. Міжнародна класифікація об'єктів промислової власності.
4. Пошук інформації в галузі промислової власності.
5. Патентні дослідження та порядок їх проведення.
6. Патентно-інформаційні технології.

Тема 7. Міжнародне регулювання права інтелектуальної власності

1. Міжнародні угоди в області патентного права.
2. Паризька конвенція по охороні промислової власності.
3. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ).
4. Міжнародна охорона літературної і художньої власності (авторське право).
5. Євразійська патентна конвенція (ЄАПК).
6. Договір про патентну кооперацію (РСТ).

Тема 8. Захист права інтелектуальної власності

1. Державний контроль у сфері інтелектуальної власності та його напрямки. Правове становище державних уповноважених у сфері інтелектуальної власності.
2. Об'єкти інтелектуальної власності, стосовно яких здійснюється адміністративний порядок захисту прав.
3. Договірні зобов'язання стосовно прав інтелектуальної власності та їх види.
4. Органи, в яких здійснюється захист прав в адміністративному порядку.
5. Принципи послідовності у процесі вибору засобів захисту: попередження конкурента, звернення в третейський суд, захист прав у судовому порядку.
6. Спори про визнання результатів інтелектуальної діяльності.

Тема 9. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності

1. Адміністративна відповідальність за правопорушення прав інтелектуальної власності.
2. Кримінальна відповідальність за правопорушення прав інтелектуальної власності.
3. Спори щодо контрафактів, що підлягають розгляду в судовому порядку.
4. Судовий порядок розгляду спорів про порушення прав інтелектуальної власності. Можливість та доцільність претензійного порядку задоволення вимог потерпілої особи.
5. Виконання рішень у справах про порушення прав інтелектуальної власності.

6.2. Науково-дослідна діяльність студентів

Наукова підготовка студентів упродовж періоду навчання – важлива складова освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр.

Основне завдання цього процесу – формування знань з методології, теорії методу і процесу, технології, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності, починаючи вже зі студентської науки.

Науково-дослідна діяльність студента здійснюється у формі написання наукових статей за відповідним проблемним питанням та існуючими прогалинами в діючому законодавстві України, яке стосується господарських відносин. Тематика наукової статті та її написання узгоджуються із науковим керівником та здійснюється під його керівництвом. Науково-дослідна діяльність студента може здійснюватись у формі написання тез доповідей та участі під час проведення всеукраїнських та міжнародних конференцій, участі у проведенні брейн-рингів та інших інтелектуальних ігор, в інших формах здійснення індивідуальних наукових досліджень.

Оцінка успішності за науково-дослідну діяльність студента здійснюється за весь період навчання та підсумкова кількість балів виставляється наприкінці відповідного семестру. Максимальна кількість балів у семестрі за результатами науково-дослідницької діяльності з навчальної дисципліни встановлюється відповідною Технологічною картою навчальної дисципліни затвердженою на поточний навчальний рік. Під час оцінювання науково-дослідної діяльності студента враховується самостійність виконання певної наукової роботи (написання наукової статті, написання тез доповідей на конференції, тощо), активна участь під час проведення відповідного заходу, науковий рівень виконаної роботи.

7. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі: індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Успішне освоєння дисципліни "передбачає ретельну підготовку студента, що починається з освоєння рекомендованих викладачем підручників і навчальних посібників. Однак засвоєння матеріалу, викладеного в літературі даного виду, недостатньо для того, щоб вважатися

професіоналом у даній галузі права. Тому до кожної теми рекомендована основна і додаткова література, що формує доктрину права і дозволяє засвоїти теоретичні питання навчальної дисципліни "Захист прав інтелектуальної власності в управлінні проектами".

Вивчення літератури слід починати після ознайомлення з чинним законодавством, література в даній галузі швидко застаріває у зв'язку з динамікою прийняття законодавства в Україні.

Підготовка до практичних занять повинна починатися зі знайомства з останніми публікаціями в юридичних журналах, таких як "Право України", "Інтелектуальна власність", "Право і безпека" та ін. Особливу увагу слід звертати на судову практику, що дозволяє звірити свої знання, свою позицію з рішенням того чи іншого. Крім того необхідним елементом самостійної праці студента є дослідження монографій у сфері захисту інтелектуальної власності.

У процесі індивідуальної роботи із студентом здійснюється перевірка правильності рішень, обговорення способів і прийняття рішень. На групових консультаціях – розбір типових завдань.

8. Методи навчання

Дана навчальна дисципліна відіграє важливу світоглядну і методологічну роль в системі підготовки магістрів спеціальності 8.18010013 "Управління проектами". Вона узагальнює досвід попередньої підготовки і спирається на наявний рівень загальнокультурного і професійного розвитку студентів, готує здатності самостійного вирішення сучасних проблем у практичній сфері застосування інтелектуальної власності.

Основними формами навчальної роботи у процесі вивчення дисципліни є лекційні та семінарські заняття. Лекції проводяться з базових питань інтелектуальної власності, містять узагальнений теоретичний матеріал, що є базою для самостійної роботи студентів.

У ході читання лекцій увага акцентується на найбільш складних питаннях досліджуваної теми, даються рекомендації по самостійній роботі над відповідними темами. Як форми навчання виступають інформативні, аналітичні й проблемні лекції.

Для досягнення поставлених цілей викладання дисципліни реалізуються наступні засоби, способи й організаційні заходи:

вивчення теоретичного матеріалу дисципліни на лекціях з використанням комп'ютерних технологій;

самостійне вивчення теоретичного матеріалу дисципліни з використанням Інтернет-ресурсів, інформаційних баз, методичних розробок, спеціальної навчальної та наукової літератури;

закріплення теоретичного матеріалу під час проведення семінарів, виконання проблемно-орієнтованих, пошукових, творчих завдань.

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни наведено в табл. 8.1 і 8.2.

Таблиця 8.1

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
Змістовий модуль 1. Захист прав інтелектуальної власності в управлінні проектами	
Тема 1. Поняття інтелектуальної власності	<i>Проблемна лекція</i> з питання "Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку суспільства"
Тема 2. Авторське право та суміжні права	<i>Міні-лекція, семінар-дискусія</i> з питання "Способи захисту авторського права і суміжних прав". <i>Презентація</i> результатів роботи в малих групах
Тема 3. Промислова власність	<i>Проблемна лекція</i> з питання "Промисловий зразок та проблеми його охорони". <i>Кейс-метод:</i> "Новітня технологія: висвітлення та захист"
Тема 4. Правове регулювання засобів індивідуалізації товарів і послуг	<i>Міні-лекція, семінар-дискусія</i> з питання "Особливості ліцензійних договорів на використання знаків для товарів і послуг". <i>Ділова гра:</i> "Оформлення заяви на міжнародну реєстрацію знака для товарів і послуг від національного заявника"
Тема 5. Патент як засіб захисту прав інтелектуальної власності	<i>Проблемна лекція</i> з питання "Світові тенденції патентування та ліцензування комп'ютерних програм"
Тема 6. Патентна інформація і патентні дослідження	<i>Міні-лекція, семінар-дискусія</i> з питання "Мета та значення патентних досліджень". <i>Презентація</i> результатів роботи в малих групах
Тема 7. Міжнародне регулювання права інтелектуальної власності	<i>Проблемна лекція з питання</i> "Проблеми міжнародної охорони промислової власності"
Тема 8. Захист права інтелектуальної власності	<i>Проблемна лекція з питання</i> "Регулювання сфери охорони інтелектуальної власності"
Тема 9. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності	<i>Міні-лекція, семінар-дискусія</i> "Кримінально-правова санкція за незаконне посягання на об'єкти права інтелектуальної власності"

У процесі освоєння дисципліни використовуються такі поєднання видів навчальної роботи з методами і формами активізації пізнавальної діяльності магістрантів для досягнення запланованих результатів навчання і формування компетенцій:

Проблемні лекції – спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздачею студентам під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. Під час викладання лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Міні-лекції – передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження.

Поточна і випереджальна СРС – спрямована на поглиблення та закріплення знань, а також розвиток практичних умінь, полягає в:

роботі магістрів із лекційним матеріалом, пошук та аналіз літератури та електронних джерел інформації із заданої проблеми, виконанні домашніх завдань;

перекладі матеріалів з тематичних інформаційних ресурсів з іноземних мов;

вивченні тем, винесених на самостійне опрацювання;

вивченні теоретичного матеріалу до семінарських занять.

Робота в малих групах – дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Семінари-дискусії – передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації нових товарів і послуг.

Ділові та рольові ігри – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

Метод Дельфі – використовується з метою досягнення консенсусу в експертних оцінках і передбачає надання можливості висловити свої думки групі експертів, що працюють індивідуально в різних місцях. При виборі управлінського рішення за цим методом академічну групу розділяють, наприклад, на п'ять малих груп. Чотири групи є робочими, вони розробляють і приймають управлінське рішення, а п'ята група є експертною. Аналіз та варіанти управлінських рішень робочих груп усереднюються цією групою. Експертна група може бути поділена за спеціалізаціями.

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Таблиця 8.2

Використання методик активізації процесу навчання

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
1	2	3
Тема 2. Авторське право та суміжні права	Семінарське заняття. Тема: "Правова природа авторського та суміжних прав"	Семінари-дискусії, презентації
Тема 3. Промислова власність	Семінарське заняття. Тема: "Об'єкти промислової власності як рушійна сила інноваційного процесу"	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод Дельфі

1	2	3
Тема 5. Патент як засіб захисту прав інтелектуальної власності	Семінарське заняття. Тема: "Патентне право"	Семінари-дискусії, презентації
Тема 6. Патентна інформація і патентні дослідження	Семінарське заняття. Тема: "Патентна інформація і документація"	Робота в малих групах, мозкові атаки
Тема 9. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності	Семінарське заняття. Тема: "Система захисту прав інтелектуальної власності"	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод Дельфі, презентації

9. Методи контролю

Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності, компетентностей та відповідальності студентів, що відповідає певному рівню Національної рамки кваліфікацій України з кожної дисципліни включає поточний, модульний (відповідно визначеному змістовому модулю), та підсумковий контроль результатів навчання. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою.

Навчальна дисципліна викладається за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Тематика дисципліни розрахована на один змістовний модуль, який складається з 9 тем. Підсумкова кількість балів виставляється як сума балів за усіма поточними формами контролю, передбаченими робочою програмою навчальної дисципліни "Захист прав інтелектуальної власності в управлінні проектами". Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та семінарських занять, самостійної роботи студентів і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів, мінімальна – 35);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

активна робота на лекційних заняттях;

активна участь у виконанні практичних завдань;

активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;

проведення поточного тестування;

проведення письмової контрольної роботи;

експрес-опитування;

проведення диктанту за лекційним матеріалом.

Модульний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться у формі колоквиуму. **Колоквиум (письмова контрольна робота)** – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Проводиться як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену. **Семестрові екзамени** – форма оцінки підсумкового засвоєння студентами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за накопичувальною 100-бальною системою за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою під час розгляду виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. У процесі оцінювання індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Поточний тестовий контроль проводиться декілька разів за семестр. Тест включає запитання одиничного і множинного вибору щодо перевірки знань основних категорій навчальної дисципліни.

Письмова контрольна робота проводиться також декілька разів за семестр та включає практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, само-реалізація на практичних та семінарських заняттях.

Критеріями оцінювання есе є:

здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань;

вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;

застосування аналітичних підходів;

якість і чіткість викладення міркувань;

логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;

самостійність виконання роботи;

грамотність подачі матеріалу;

використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ;

оформлення роботи.

Порядок підсумкового контролю з навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену.

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей (див. табл. 2.1).

Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу екзамен оцінює рівень засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами. Кожен екзаменаційний білет складається із 5 практичних ситуацій, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Екзаменаційний білет включає два теоретичні питання, одне стереотипне, одне діагностичне та одне евристичне завдання, які оцінюються відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Студент, який із поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, тобто не склав змістовий модуль, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана факультету відповідно до встановленого терміну.

Студент **не може бути допущений** до складання екзамену, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 35 балів. Після екзаменаційної сесії декан факультету видає розпорядження про ліквідацію академічної заборгованості. У встановлений термін студент добирає залікові бали.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35, та мінімально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної *"Відомості обліку успішності"*.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає залік після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання іспиту, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: "відмінно", "добре" чи "задовільно" – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо "незадовільно", тоді декан факультету пропонує студенту повторне вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

Зразок екзаменаційного білету

Форма № Н-5.05

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Освітній ступінь "магістр"

спеціальність: 8.18010013 "Управління проектами".

Семестр ІХ

Навчальна дисципліна: "Захист прав інтелектуальної власності
в управлінні проектами"

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Теоретичне питання 1 (5 балів)

Поняття авторського права та сфера його дії. Об'єкти, що охороняються авторським правом.

Теоретичне питання 2. (5 балів)

Особливості інформації про об'єкти промислової власності

Практичне завдання – стереотипне (8 балів)

По радіо у рубриці "Новини науки" була передана в ефір опублікована у журналі стаття Радченко "Результати дослідження дна Чорного моря". Автор вимагав виплатити йому винагороду і в подальшому без його згоди не передавати в ефір його статтю. Радіокомітет заявив, що згідно з Законом України "Про авторські та суміжні права" всі опубліковані статті можуть передаватись в ефір без згоди автора і без виплати винагороди.

Хто правий у даній суперечці? У яких випадках допускається використання творів без згоди автора і виплати йому винагороди?

Практичне завдання – діагностичне (10 балів)

Композитор разом із поетом створили декілька весільних і застольних пісень, які були виконані у концертному залі. Видавництво звернулось до авторів із пропозицією про видання даних пісень.

Із ким повинен бути укладений договір, якщо видавництво має намір одночасно видати ноти із текстом, а також ноти і текст окремо? Як слід вчинити, якщо в період підготовки договору один із авторів помре?

Які види співавторства знає закон? Які права авторів успадковуються і на який строк?

Практичне завдання – евристичне (12 балів)

Шахтним управлінням "Донвугілля" був отриманий патент на виконання в шахтному кріпленні поперечних стійок, які раніше виготовлялися з дерева, а тепер з металу. Її застосування дозволило виключити осідання стін та покрівлі і підвищити безпеку шахтарів. Шахтоуправління "Кривбас" виконало за патентом не всі стійки, а тільки деякі з них. Шахтоуправління "Донвугілля" звернулося з позовом до суду про порушення патенту "Кривбасом".

Обґрунтуйте позицію позивача, вкажіть, які юридичні факти входять у предмет доказування за цією справою.

Затверджено на засіданні
кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Протокол №___ від "___" _____ 20___ р.

Зав. кафедри _____ Екзаменатор _____
(підпис) (підпис)

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного таким чином:

Завдання 1 та 2 (по 5 балів):

3 бали – за правильне подання та визначення понять;

1 бал – за правильно вказані нормативні документи, що регулюють означені питання;

1 бал – за вдало наведений приклад.

Завдання 3 – стереотипне (8 балів):

3 бали – за правильні відповіді на запитання ситуації без деталізації та пояснень;

2 бали – за правильно вказані нормативні документи, що регулюють питання, означені у ситуації;

2 бали – за правильне тлумачення вказаної ситуації та пояснення до неї;

0,5 бала – за охайність подання результатів;

0,5 бала – за наявність і ґрунтовність висновку.

Завдання 4 – діагностичне (10 балів):

3 бали – за правильні відповіді на запитання ситуації без деталізації та пояснень;

2 бали – за правильно вказані нормативні документи, що регулюють питання, означені у ситуації;

2 бали – за правильне тлумачення вказаної ситуації та пояснення до неї;

2 бали – наведена коротка характеристика угоди чи іншого документу, що фігурує у завданні;

0,5 бала – за охайність подання результатів;

0,5 бала – за наявність і ґрунтовність висновку.

Завдання 5 – евристичне (12 балів):

3 бали – за правильні відповіді на запитання ситуації без деталізації та пояснень;

2 бали – за правильно вказані нормативні документи, що регулюють питання, означені у ситуації;

2 бали – за правильне тлумачення вказаної ситуації та пояснення до неї;

2 бали – наведена коротка характеристика угоди чи іншого документа, що фігурує у завданні;

2 бали – логічно викладені усі факти, які мають вирішити судову справу;

0,5 бала – за охайність подання результатів;

0,5 бала – за наявність і ґрунтовність висновку.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена в табл. 10.1.

Таблица 10.1

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Год	Методи та форми навчання	Оцінка рівня сформованості компетентностей				
				Форми контролю	Максимальний бал			
1	2	3	4	5	6			
Змістовий модуль 1. Захист прав інтелектуальної власності в управлінні проектами					60			
ЗПІВВУП 1	Приймати рішення щодо визначення та захисту об'єктів інтелектуальної власності	1	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Поняття інтелектуальної власності	Робота на лекції	0,5
				2	Семінарське заняття	<p>Тема семінарського заняття <i>"Особливості виникнення права інтелектуальної власності та його правове регулювання":</i></p> <p>1. Виникнення права інтелектуальної власності. 2. Теорії права інтелектуальної власності. 3. Розвиток права інтелектуальної власності. 4. Види права інтелектуальної власності. 5. Поняття законодавства про інтелектуальну власність, його система та спрямованість. 6. Правове значення міжнародно-правових актів про інтелектуальну власність. 7. Конвенції та їх види</p>	Активна участь у дискусії	1
							Доповідь на проблемні питання	2

Продовження табл. 10.1

1	2	3	4		5	6	
	1	СРС	9	Підготовка до занять	1. Ознайомитися із основними нормативними документами, що регулюють інтелектуальну власність в Україні. 2. Ознайомитися із основними видами міжнародно-правових актів про інтелектуальну власність. Конвенції та їх види. Законодавство зарубіжних країн про інтелектуальну власність та його особливості. 3. Ознайомитися з еволюцією інтелектуальної власності в Україні та у світі в цілому. Стан охорони об'єктів інтелектуальної власності за радянські часи і пострадянський період	Експрес-опитування	2
			2	Лекція	Тема 2. Авторське право та суміжні права	Робота на лекції	0,5
		Ауд.	4	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття: "Правова природа авторського та суміжних прав": 1. Поняття авторського права та сфера його дії. 2. Законодавство про авторське право. 3. Виникнення та здійснення авторського права. 4. Об'єкти, що охороняються авторським правом. 5. Особисті майнові та немайнові права автора. 6. Поняття та сутність суміжних прав. 7. Види суміжних прав	Активна участь у дискусії	1
			9		Вивчення нових технологій в авторському праві та суміжних правах (комп'ютерні програми, репрографія, нова техніка зв'язку, цифрові системи розповсюдження) та правового забезпечення їх охорони. Ознайомлення з діяльністю організацій, що управляють майновими правами на колективній основі	Доповідь на проблемні питання	2
СРС	2,3	9		Вивчення нових технологій в авторському праві та суміжних правах (комп'ютерні програми, репрографія, нова техніка зв'язку, цифрові системи розповсюдження) та правового забезпечення їх охорони. Ознайомлення з діяльністю організацій, що управляють майновими правами на колективній основі	Презентація матеріалів	2	
		Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Промислова власність	Робота на лекції	0,5
			4	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття: "Об'єкти промислової власності як рушійна сила інноваційного процесу": 1. Поняття, предмет та принципи права промислової власності. 2. Система джерел права промислової власності. 3. Охорона прав інтелектуальної власності на результати технологічних інновацій. 4. Права авторів винаходів, корисних моделей, промислових зразків. 5. Охорона прав інтелектуальної власності на нетрадиційні об'єкти промислової власності. 6. Суб'єкти права інтелектуальної власності на компонування ІМС	Активна участь у дискусії	1
СРС	8	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття. Есе на тему: "Сутність радикальної реформи законодавства про промислову власність"	Доповідь на проблемні питання	3		
		СРС			Перевірка есе	3	

1	2	3	4	5	6			
ЗПІВВУП 1	Примати рішення щодо визначення та захисту об'єктів інтелектуальної власності	6,7	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Правове регулювання засобів індивідуалізації товарів і послуг	Робота на лекції	0,5
				2	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття: "Характеристика правових засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг": 1. Комерційне (фірмове) найменування як один із засобів ідентифікації суб'єктів господарювання. 2. Вимоги до комерційного найменування. 3. Функції товарного знака. 4. Захист прав на знаки для товарів і послуг. 5. Право на фірмове (комерційне) найменування. 6. Право на найменування місця походження товару	Активна участь у дискусії	1
			СРС	9	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготовка до контрольної роботи за темами 1 – 4. Розглянути засоби захисту права на географічне зазначення. Ознайомитися з судовою практикою про захист прав на торговельну марку	Презентація досліджень у вигляді коротких доповідей	2
							Контрольна робота за темами 1 – 4	5
ЗПІВВУП 2	Здійснювати підготовку документації для отримання патентів	8,9	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Патент як засіб захисту прав інтелектуальної власності	Робота на лекції	0,5
				4	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття: "Патентне право": 1. Охоронні документи в патентному праві. 2. Реквізити патенту. Строки дії патенту. Відміна патенту. 3. Свідоцтво на знаки для товарів та послуг. Посвідчення на раціоналізаторську пропозицію. 4. Патентні системи. 5. Національний патент. Євроазіатський патент. Європатент. Південно-американський патент. 6. Патентні союзи. Міжнародні угоди в області патентного права. Порушення прав володарів патенту	Активна участь у дискусії	1
			СРС	9	Підготовка до занять	1. Знайти різницю між поняттями "формальна експертиза", "відстрочена експертиза" та "експертиза по суті". 2. Дослідити порядок маркування запатентованих товарів	Експрес-опитування	2
				Ауд.	1	Лекція	Тема 6. Патентна інформація і патентні дослідження	Робота на лекції
10, 11	2	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття: "Патентна інформація і документація": 1. Властивості та характеристика об'єктів: патентна інформація, патентна документація, патентні дослідження. 2. Міжнародна патентна класифікація. Міжнародна класифікація об'єктів промислової власності. 3. Пошук інформації в галузі промислової власності. 4. Патентні дослідження та порядок їх проведення. Патентний формуляр. Патентно-інформаційні технології		Активна участь у дискусії	1		
					Доповідь на проблемні питання	2		

Продовження табл. 10.1

1	2	3	4	5	6		
ЗПІВВУП 1	Приймати рішення щодо визначення та захисту об'єктів інтелектуальної власності	CPC	9	Підготовка до занять	1. Ознайомлення з патентною документацією та її особливостями. 2. Патентно-інформаційний пошук у ході проведення експертизи заяв на об'єкти права промислової власності	Перевірка результатів роботи у малих групах	1
		Ауд.	1	Лекція	Тема 7. Міжнародне регулювання права інтелектуальної власності	Робота на лекції	0,5
		Ауд.	2	Семинарське заняття	Тема семінарського заняття: <i>"Міжнародні аспекти регулювання права інтелектуальної власності"</i> : 1. Паризька конвенція по охороні промислової власності. 2. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ). 3. Міжнародна охорона промислової власності. 4. Договір про патентну кооперацію (РСТ). 5. Міжнародна охорона літературної і художньої власності (авторське право). 6. Євразійська патентна конвенція (ЄАПК)	Активна участь у дискусії	0,5
						Доповідь на проблемні питання	1,5
CPC	9	Підготовка до занять	1. Ознайомитися з Локарнською угодою про заснування Міжнародної класифікації промислових зразків. 2. Ознайомлення з Всесвітньою конвенцією про авторське право	Презентація матеріалів	2		
ЗПІВВУП 3	Здійснювати захист прав інтелектуальної власності в управлінні проектами	Ауд.	2	Лекція	Тема 8. Захист права інтелектуальної власності	Робота на лекції	0,5
						Семинарське заняття	Тема семінарського заняття: <i>"Система захисту прав інтелектуальної власності"</i> : 1. Поняття охорони і захисту прав та їх співвідношення. 2. Засоби цивільно-правового захисту авторських і суміжних прав. 3. Контроль за дотриманням суб'єктами господарювання вимог законодавства з питань інтелектуальної власності. 4. Регулювання сфери охорони інтелектуальної власності. 5. Експертиза об'єктів інтелектуальної власності
		CPC	9	Підготовка до занять	1. Ознайомлення з порядком розгляду органами Антимонопольного комітету України справ про захист від недобросовісної конкуренції. 2. Розглянути основні форми і засоби захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності		
						Експрес-опитування	2
		Ауд.	2	Лекція	Тема 9. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності	Робота на лекції	0,5
						Семинарське заняття	Тема семінарського заняття: <i>"Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності"</i> : 1. Адміністративна відповідальність за правопорушення прав інтелектуальної власності. 2. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності. 3. Проведення експертиз зі справ, пов'язаних з охороною прав інтелектуальної власності. 4. Виконання рішень у справах про порушення прав інтелектуальної власності
					Доповідь на проблемні питання		

Закінчення табл. 10.1

1		2	3		4				5	6	
ЗПІВВУП 3	Здійснювати захист прав інтелектуальної власності в управлінні проектами	16, 17	СРС	9	Підготовка до занять	1. Розглянути адміністративну відповідальність за правопорушення прав інтелектуальної власності. 2. Ознайомлення з порядком виконання рішень у справах про порушення прав інтелектуальної власності. Підготовка до контрольної роботи за темами 5 – 9				Презентація результатів	2
										Написання контрольної роботи за темами 5–9	5
СЕСІЯ			Ауд.	2	Передекзаменаційна консультація	Ви рішення практичних завдань на різні теми, що входять до підсумкового контролю Виконання завдань екзаменаційного білету Повторення матеріалів змістових модулів				Підсумковий контроль	40
				4	Екзамен						
				24	Підготовка до екзамену						
Усього годин				150	Загальна максимальна кількість балів із дисципліни				100		
з них											
<i>аудиторні</i>				40	27 %	<i>поточний контроль</i>				60	
<i>самостійна робота</i>				110	73 %	<i>підсумковий контроль</i>				40	

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл. 10.2.

Таблиця 10.2

Розподіл балів за темами

Поточне тестування та самостійна робота									Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1										
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9		
5,5	5,5	7,5	11,5	5,5	4,5	4,5	5	10,5		
Колоквіум				Колоквіум						
5				5						

Примітка. Т1, Т2 ... Т12 – теми змістового модуля.

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено в табл. 10.3.

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля			Лекційні заняття	Семінарські заняття	Доповідь на проблемні питання	Перевірка есе	Презентація	Експрес-опитування	Тестування	Письмова контрольна робота	Усього
ЗПІВВУП 1	Тема 1	1 тиждень	0,5	1	2	–	–	2	–	–	5,5
	Тема 2	2 ,3 тиждень	0,5	1	2	–	2	–	–	–	5,5
ЗПІВВУП 2	Тема 3	4, 5 тиждень	0,5	1	3	3	–	–	–	–	7,5
ЗПІВВУП 1	Тема 4	6, 7 тиждень	0,5	1	3	–	2	–	–	5	11,5
ЗПІВВУП 1, 2	Тема 5	8, 9 тиждень	0,5	1	2	–	–	2	–	–	5,5
	Тема 6 Тема 7	10,11 тиждень	1	1	2	–	–	–	1	–	5
ЗПІВВУП 1	Тема 7	12,13 тиждень	0,5	0,5	1,5	–	2	–	–	–	4,5
ЗПІВВУП 3	Тема 8	14,15 тиждень	–	0,5	2	–	–	2	–	–	4,5
	Тема 9	16,17 тиждень	0,5	1	2	–	2	–	–	5	10,5
Усього			4,5	8	19,5	3	8	6	1	10	60

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 10.4).

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Таблиця 10.4

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

11. Рекомендована література

11.1. Основна

1. Понікаров В. Д. Авторські права та інтелектуальна власність : конспект лекцій / В. Д. Понікаров, О. М. Славінська, О. О. Єрмоленко. – Х. : ХНЕУ, 2006. – 99 с.
2. Право інтелектуальної власності. Академічний курс : підручник для вищ. навч. закл. / за ред. О. А. Підпригори, О. Д. Святоцького. – К. : Ін Юре, 2004. – 670 с.
3. Сусліков Л. М. Патентознавство : навч. посіб. / Л. М. Сусліков, В. С. Дьордяй. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 232 с.

11.2. Додаткова

4. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід : у 2-х кн. / за ред. А. С. Довгерта. – К. : Ін Юре, 2001. – 460 с.
5. Андрощук Г. Економіко-статистичний аналіз світової патентної системи як джерела інновацій / Г. Андрощук // Інтелектуальна власність. – 2007. – № 10. – С. 29–49.
6. Березанська В. Щодо проведення судових експертиз об'єктів інтелектуальної власності / В. Березанська // Інтелектуальна власність. – 2007. – № 12. – С. 30–33.
7. Варгатюк А. П. Патентна система як фактор формування винахідницького потенціалу та сприяння охороні прав на інтелектуальну (промислову) власність в Україні / А. П. Варгатюк // Проблеми науки. – 2003. – № 7. – С. 36–46.
8. Всемирная конвенция об авторском праве (пересмотренная в Париже 24 июля 1971 года) // Международные нормативные акты ЮНЕСКО. – М. : Логос, 1993. – С. 435–450.
9. Давиденко А. П. Организация и планирование научных исследований, патентование / А. П. Давиденко. – Х. : НТУ "ХПИ", 2005. – 320 с.
10. Директива Совета Европейского сообщества "О правовой охране программ" от 14 мая 1991 г. (91/250/ЄЕС). // Законодавчі і нормативні документи з банківської діяльності. – 2003. – № 4. – С. 41.

11. Іващенко Н. Виявлення та аналіз особливостей судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності / Н. Іващенко // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2007. – № 2. – С. 47–52.
12. Інтелектуальна власність в Україні. Нормативна база : Збірник / упор. О. М. Роїна. – К. : КНТ, 2003. – 439 с.
13. Конституція України : Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К. : Преса України, 1997. – 80 с.
14. Кузнєцов Ю. М. Патентознавство та авторське право [Текст] : підручник / Ю. М. Кузнєцов; Нац. техн. ун-т України "Київський політехн. ін-т". – К. : Кондор, 2005. – 427 с.
15. Мікульонок І. О. Основи інтелектуальної власності : навч. посіб. / І. О. Мікульонок; НТУУ "КПІ". – К. : Політехніка, 2005. – 230 с.
16. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13. – С. 64.
17. Про державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва : Постанова Кабінету Міністрів України № 532 від 18 липня 1995 р. // Збірник Постанов Кабінету Міністрів. – 1995. – № 10. – С. 247.
18. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України від 16 листопада 1992 року № 2782-XII // Відомості Верховної Ради. – 1993. – № 1. – С. 1.
19. Про затвердження Концепції розвитку національної системи правової охорони інтелектуальної власності : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 червня 2002 р. № 321-р // Офіційний вісник України. – 2002. – № 24. – Т. 1. – С. 77.
20. Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності : Постанова Кабінету Міністрів України № 1716 від 23 грудня 2004 р. // Офіційний вісник України. – 2004. – № 51. – С. 101.
21. Про затвердження Правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель : Наказ МОН України від 22 січня 2001 р. №22 // Офіційний вісник України від 16.03.01 р. – № 9. – С. 382.
22. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII // Відомості Верховної Ради. – 1992. – № 48. – С. 650.
23. Про науково-технічну інформацію : Закон України № 3322-XII // Відомості Верховної Ради. – 1993. – № 33. – С. 345.

24. Про охорону прав на винаходи та корисні моделі : Закон України від 15 грудня 1993 року № 3687-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – С. 32.

25. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15 грудня 1993 року № 3689-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – С. 36.

26. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15 грудня 1993 року № 3688-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – С. 34.

27. Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем : Закон України // Відомості Верховної Ради. – 1995. – № 26. – 272 с.

28. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці : Постанова Кабінету Міністрів України №611 від 09.08.1993 р. // Збірник постанов Уряду України. – 1993. – № 12. – С. 52.

29. Про приєднання України до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (Паризького акту від 24 липня 1971 року, зміненого 2 жовтня 1979 року) : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 21. – С. 155.

30. Про ратифікацію Угоди про співробітництво в галузі охорони авторського права і суміжних прав : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 5. – С. 32.

31. Работягова Л. Форми правової охорони промислових зразків / Л. Работягова // Інтелектуальна власність. – 2004. – № 4. – С. 25–30.

32. Стрижак О. О. Інтелектуальна власність : навч. посіб. / О. О. Стрижак; Харківський національний економічний університет. – Х. : ХНЕУ, 2007. – 214 с.

33. Уголовный Кодекс Украины : Комментарий / под ред. Ю. А. Кармазина и Е. Л. Стрельцова. – изд. второе. – Х. : ООО "Одиссей", 2002. – 960 с.

34. Цивільний Кодекс України : Коментар. – Х. : Одиссей, 2003. – 856 с.

35. Цивільно-процесуальний Кодекс України. – Х. : Одиссей, 2003. – 224 с.

36. Шишка Р. Б. Правова охорона інтелектуальної власності : авторсько-правовий аспект / Р. Б. Шишка. – Х. : Нац. ун-т внутр. справ, 2002. – 354 с.

11.3. Інформаційні ресурси

37. Державний департамент інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.sdip.gov.ua/ukr/help/conf/alushta5/>.

38. Журнал інтелектуальна власність [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://intelvlas.com.ua/>.

39. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nedvigimost.com.ua/>.

40. Законопроекти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.gov.ua/>.

41. Інститут проблем законодавства ім. Ярослава Мудрого [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legality.kiev.ua/>.

42. Консультант [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.konsultant.kiev.ua/>.

43. ЛігаБизнесИнформ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.net/>.

44. Нормативные акты Украины. – Режим доступу : <http://www.nau.kiev.ua/>.

45. Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.oda.kherson.ua/>.

46. Право. Украина [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legal.com.ua/>.

47. Сервер Верховной Рады Украины. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua/>.

48. Спеціальне законодавство у сфері суміжних прав [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uma.in.ua/>.

49. Украинское право [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrpravo.com/>.

50. Lindex-закон [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lindex.net.ua/>.

Додатки

Додаток А

Таблиця А.1

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни "Захист прав інтелектуальної власності в управлінні проектами" за Національною рамкою кваліфікацій України

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Мінімальний досвід	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Змістовний модуль 1. Захист прав інтелектуальної власності в управлінні проектами					
Тема 1. Поняття інтелектуальної власності					
Визначати об'єкти інтелектуальної власності, що охороняються законодавством	Сутність поняття інтелектуальної власності, перелік об'єктів та суб'єктів права інтелектуальної власності	Знання характеристик об'єктів інтелектуальної власності, основних форм їх вираження. Знання системи законодавчих актів, що регулюють право інтелектуальної власності взагалі та в проектних організаціях зокрема	Ідентифікувати об'єкти інтелектуальної власності у проектних організаціях, що потребують захисту	Ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо визначення об'єктів інтелектуальної власності та необхідності їх захисту	Відповідальність за точну ідентифікацію об'єктів інтелектуальної власності на підприємстві, що потребують захисту
Тема 2. Авторське право та суміжні права					
Здійснювати оформлення авторського договору	Об'єкти та суб'єкти авторського та суміжних прав. Поняття авторського договору	Знання процесу реєстрації авторських прав, умов авторського договору	Застосовувати набуті знання для укладення авторського договору	Інформувати зацікавлені сторони про необхідність укладення авторського договору	Відповідальність за точність і коректність складеного авторського договору
Тема 3. Промислова власність					
Визначати об'єкти промислової власності та їх охороноздатність	Об'єкти промислової власності, критерії їх охороноздатності	Знання переліку об'єктів промислової власності та права суб'єктів промислової власності	Застосовувати набуті знання для ідентифікації об'єктів промислової власності та їх охорони	Ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо визначення об'єктів промислової власності та можливості їх захисту	Відповідальність за точну ідентифікацію об'єктів промислової власності на проектному підприємстві, що потребують захисту

1	2	3	4	5	6
Тема 4. Правове регулювання засобів індивідуалізації товарів і послуг					
Здійснювати визначення ефективних засобів індивідуалізації товарів і послуг	Характеристика найбільш поширених та відомих засобів індивідуалізації товарів та послуг	Знання методичних основ розробки та прийняття господарських рішень	Здійснювати вибір найбільш ефективних засобів індивідуалізації товарів і послуг	Презентувати результати вибору найбільш ефективних засобів індивідуалізації товарів і послуг	Нести відповідальність за порушення законодавства, що здійснює охорону засобів індивідуалізації товарів і послуг
Тема 5. Патент як засіб захисту прав інтелектуальної власності					
Здійснювати оформлення патенту та інших охоронних документів	Охоронні документи у патентному праві. Поняття патенту. Види патентних систем	Знання умов патентування та умов отримання інших охоронних документів	Здійснювати подання пакету документів на отримання патенту та інших охоронних документів	Ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо необхідності отримання охоронних документів як надійного засобу із захисту інтелектуальної власності	Відповідальність за правильність складених заявок на отримання охоронних документів
Тема 6. Патентна інформація і патентні дослідження					
Здійснювати патентні дослідження з урахуванням напрямку діяльності організації	Визначення сутності патентних досліджень та порядку їх проведення	Знання основних етапів патентного пошуку та порядку проведення патентних досліджень	Здійснювати патентні дослідження у галузі промислової власності	Презентувати результати патентних досліджень	Самостійно приймати рішення щодо напрямів патентного пошуку. Відповідати за коректність та адекватність отриманих результатів при здійсненні патентних досліджень
Тема 7. Міжнародне регулювання права інтелектуальної власності					
Застосовувати норми міжнародного права для захисту права інтелектуальної власності	Систему міжнародного законодавства про захист права інтелектуальної власності	Знання норм міжнародного права	Застосування системи норм міжнародного права при захисті інтелектуальної власності	Донести важливість застосування норм міжнародного права для ефективного захисту інтелектуальної власності	Відповідальність за правильність трактування норм міжнародного права при захисті інтелектуальної власності

1	2	3	4	5	6
Тема 8. Захист права інтелектуальної власності					
Здійснювати захист прав інтелектуальної власності	Сутність охорони та захисту. Поняття експертизи об'єктів інтелектуальної власності	Знання методичних основ захисту прав інтелектуальної власності	Здійснювати захист прав інтелектуальної власності, застосовуючи основні методи	Доводити до відома керівництва інформацію про необхідність захисту прав інтелектуальної власності	Самостійно обирати методи захисту та нести відповідальність за обрані методи захисту прав інтелектуальної власності
Тема 9. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності					
Визначати рівень відповідальності при порушенні прав інтелектуальної власності	Рівні та сутність відповідальності при порушенні прав інтелектуальної власності	Знання норм законодавства для визначення відповідальності при порушенні прав інтелектуальної власності	Застосовуючи набуті знання норм законодавства, вміння визначати рівень відповідальності та наслідки при порушенні прав інтелектуальної власності	Доводити до відома керівництва інформацію про недопустимість порушення прав інтелектуальної власності та можливі наслідки такого порушення	Нести відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Програма навчальної дисципліни	8
4. Структура навчальної дисципліни.....	11
5. Теми та плани практичних (семінарських) занять.....	12
5.1. План проведення практичних (семінарських) занять	12
5.2. Приклади типових практичних завдань за темами	16
6. Самостійна робота.....	20
6.1. Контрольні запитання для самодіагностики.....	24
6.2. Науково-дослідна діяльність студентів	29
7. Індивідуально-консультативна робота	29
8. Методи навчання	30
9. Методи контролю	34
10. Розподіл балів, які отримують студенти	41
11. Рекомендована література.....	47
11.1. Основна.....	47
11.2. Додаткова	47
11.3. Інформаційні ресурси.....	50
Додатки.....	51

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ В УПРАВЛІННІ ПРОЕКТАМИ"
для студентів спеціальності
8.18010013 "Управління проектами"
всіх форм навчання**

Самостійне електронне текстове мережне видання

Укладач **Єрмоленко** Оксана Олександрівна

Відповідальний за випуск *Н. Л. Гавкалова*

Редактор *О. Г. Лященко*

Коректор *О. Г. Лященко*

План 2016 р. Поз. № 206 ЕВ. Обсяг 55 с.

Видавець і виготівник – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

---

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*